

ВПЛИВ ВІТАМІННО-МІНЕРАЛЬНОЇ ДОБАВКИ НА ПІСЛЯОТЕЛЬНИЙ ПЕРІОД У КОРІВ-ПЕРВІСТОК

Гончаренко В.В.

к. вет. наук

Пінський О.В.

к. вет. наук, доцент

Лахман А.Р.

студентка

Житомирський національний агроекологічний університет

Успішне виконання ефективної профілактики і боротьби з порушенням відтворюваної функції корів необхідно розуміти і знати фізіологію розмноження тварин. Це дозволить підвищити їх відтворювальну здатність, одержати максимальну кількість приплоду, а при

відхиленні окремих параметрів від норми застосовувати способи впливу на статеву функцію корів [1 с. 15-116, 2 с. 14, 3 с.76, 4 с.107]. У наш час проблему інтенсифікації відтворення великої рогатої худоби шляхом ущільнення отелень, можливо вирішити шляхом активізації післяотельної статевої функції, зниження причин і форм неплідності. Корекція раціону глибоко тільних корів дефіцитними мікроелементами, а саме: міді, кобальту, цинку, йоду та марганцю в різних співвідношеннях сприяє профілактиці акушерсько-гінекологічних захворювань, підвищенню заплідненості і скороченню сервіс періоду [7, с 10-11], вітамінно-мінеральна добавка «Баланс» стимулює перебіг першої та другої стадії родів і запобігає виникненню післяродової патології [5, с.78-80].

Таблиця 1

Склад вітамінно-мінеральних добавок.

СКЛАД В 1 КГ		КАУ БРІК ЛАКТО 184
1	Вітамін А-1000	1000
2	Вітамін Д3-500	120
3	Вітамін К3	1000
4	Вітамін В5	800
5	Вітамін В12 -1%	1,0
6	Fe	2000
7	Mn	3000
8	Zn	2500
9	Cu	500
10	I	100
11	Co	20
12	Se	20
13	Na	8
14	P	12
15	Ca	5
16	Mg	2

Тому застосування вітамінно-мінеральних добавок, тканинних препаратів та біопрепаратів дасть можливість покращити відтворювальну здатність корів-первісток.

Досліди проводились ПОСП «Зірка» Ємільчинського району Житомирської області на коровах – первістках української чорно-рябої молочної породи.

Після отелення було сформовано три групи корів-первісток по 6 голів у кожній. Тваринам кожної групи згодовували вітамінно-мінеральну добавку КАУ БРІК ЛАКТО 184 в дозі 100 грам на добу, протягом 45 днів та тканинний препарат «Фетоплацентат», сурфагон, катозал, тривітамін, інтравіт.

Таблиця 2

Схема обробки корів-первісток в післяотельний період.

Група	Кількість тварин	Препарати, дози, шляхи та кратність введення
Перша дослідна.	5	КАУ БРІК ЛАКТО 184 + Фетоплацентат, 40 мл, підшкірно, трьохкратно з інтервалом 7 днів, сурфагон, 10 мл, в/м, трьохкратно з інтервалом 7 днів.
Друга дослідна.	5	КАУ БРІК ЛАКТО 184 + Фетоплацентат, 40 мл, підшкірно, трьохкратно з інтервалом 7 днів, катозал, 15 мл, в/м, трьохкратно з інтервалом 7 днів, тривітамін, 10 мл, в/м трьохкратно з інтервалом 7 днів.
Третя дослідна	5	КАУ БРІК ЛАКТО 184 + Фетоплацентат, 40 мл, підшкірно, трьохкратно з інтервалом 7 днів, катозал, 15 мл, в/м, трьохкратно з інтервалом 7 днів, інтравіт, 15 мл, в/м трьохкратно з інтервалом 7 днів.

Після згодовування вітамінно-мінеральної добавки нетелям та перед введенням фетоплацентату, катозалу та тривітаміну з корів-первісток кожної групи брали кров з яремної вени для біохімічних і цитологічних досліджень. Перебіг тільності, післяотельного періоду вивчили за такими показниками: тривалість тільності, стан обміну речовин, перебіг післяотельного періоду, частота і види післяотельних ускладнень.

Динаміку інволюції статевих органів вивчили за інтенсивністю та виділення, органолептичними показниками і кількістю лохій, зміною розмірів зовнішніх статевих органів, доступністю для пальпації матки. У всіх корів-первісток реєстрували час прояву першої стадії збудження статевого циклу і результативного осіменіння.

Результати досліджень.

Аналіз перебігу післяотельного періоду у дослідних і контрольних корів-первісток дає можливість висловитися за позитивний вплив вітамінно-мінеральної добавки на інволюцію статевого апарату. У дослідних корів при згодовуванні вітамінно-мінеральної добавки (табл. 2) $14,7 \pm 0,4$ в порівнянні з контролем $25,5 \pm 1,4$ констатували укорочення виділення лохій та інволюцію жовтого тіла тільності в дослідній $14,0 \pm 0,7$ і контрольній $18,2 \pm 1,2$. Завершення інволюції статевого апарату у дослідних тварин наступило на 1,4 дні швидше ніж в контрольних. Перша стадія збудження статевого циклу у корів дослідних груп у порівнянні з контрольними настала швидше у дослідної групи на 14,5 дня. Період від отелення до запліднення в дослідній групі теж був коротший на 11 днів. За нашими дослідженнями встановлено, що тривалість виділення лохій у корів дослідної групи неоднакова ($P < 0,01$) і є достовірно коротшою.

Таблиця 2

Вплив вітамінно- мінеральної добавки на перебіг післяотельного періоду ($M \pm m$, $n=10$)

Показники	Дослідна	Контрольна	P
Тривалість виділення лохій, днів	$14,7 \pm 0,4$	$25,5 \pm 1,4$	$<0,001$
Лізіс жовтого тіла, днів	$14,0 \pm 0,7$	$18,2 \pm 1,2$	$<0,1$
Завершення інволюції матки, днів	$34,7 \pm 1,4$	$36,1 \pm 0,1$	$<0,1$
Час від отелення до першого осіменіння, днів	$72 \pm 24,5$	$86,5 \pm 28,8$	-
Гіпофункція яєчників і матки, голів	1	2	-
Період від отелення до запліднення, днів	$86 \pm 2,6$	$97 \pm 17,8$	$<0,1$

Зважаючи на умови експерименту, можна впевнено стверджувати про вплив згодованого вітамінно-мінеральної добавки на перебіг лохіального періоду. У дослідній групі тварин час інволюції жовтого тіла був короткий, ніж у тварин контрольної групи.

При згодовуванні коровам-первісткам вітамінно-мінеральної добавки Кау Брік Лакто 184 достовірна різниця виявлена лише у виділенні лохій в порівнянні між дослідною і контрольною групами корів.

Фетоплацентат, сурфагон плюс тривітамін впливає на гормональний статус і стимулює інтенсивність післяотельної інволюції статевого, апарату більш ефективно ніж Фетоплацентат катозал та тривітамін.

Застосування тканинного препарату + катозалу в поєднанні з комплексним вітамінним препаратом інтравіт має значно вищий стимулюючий вплив на стадію збудження статевого циклу - після введення препаратів, корови першої групи прийшли в охоту через 6,8 днів, другої - 18,7, третьої - 4,2 дні.

Запліднююча здатність від першого осіменіння у корів становить: 1 групи 80%, 2 групи 60%, 3 групи 80% наступних осіменінь відповідно: 20%, 40% 20%, але плодотворне осіменіння було у всіх груп корів і відповідало таким показникам: 1 група - 38,7 днів, 2 група 45,6 днів, третя 34,9 днів.

Корекція післятотельного періоду у корів

Показники	1 група	2 група	3 група
Час від отелення до введення препарату, днів	21	3-10-17	21
Дози препарату, мл	5	7-12-20	5+10
Прийшла в охоту після введення препарату, днів	6,8	18,6	4,2
Час прояву першої охоти після отелення, днів	27,8±0,8	34,6±1,2	24,0±0,6
Запліднилося після першого осіменіння, %	80	60	80
Наступник, %	20	40	20
Час від отелення до запліднення, днів	38,7	45,6	34,9

Висновок: Застосування вітамінно-мінеральної добавки обумовлює скорочення терміну виділення лохий на 10,8 та розсмоктування жовтого тіла на 4,2 дні, що в свою чергу говорить про позитивний вплив її на інволюції статевого апарату. Це спричинює запобігання виникненню післяродової патології. Подальше використання таких добавок дозволить поліпшити стан молочного скотарства в Україні.

Література

1. Бірюков В.Г., Шерсток Д.Г. Регуляція статевого циклу у корів у післяродовий період // 36 матеріал, міжн. наук.-практ. конф. 9-11 жовтня "Сучасні проблеми ветеринарної медицини, зооінженерії та технології продуктів тваринництва". Львів - 1997 — с. 15-116.
2. Завірюха В.І. Рекомендації по організації профілактики незаразних хвороб с/г тварин і боротьба з неплідністю самок. К.: 1994- 14с.
3. Ильинский Е.В., Назаров М.В., Трошин А.Н. Новые методы и средства коррекции воспроизводительной функции и терапии болезней молочной железы у коров. // Материалы науч. конф. Научные аспекты профилактики и терапии болезней с/х животных. Воронеж- 1996 - с.76.
4. Полянецв Н.И. Пути и методы интенсификации воспроизводства в скотоводстве // Матеріал науч. конф. Научные аспекты профилактики и терапии болезней с/х животных Воронеж- 1996-С.107.
5. Любецький В.Й. Вплив вітамінно - мінеральної добавки «Баланс» на прояв передвісників, родів та перебіг підготовчої стадії у корів голштинської породи / В.Й. Любецький, Ю.В. Жук, М.М. Михайлик // Вісник Сумського національного аграрного університету .- 2007.-В.8 (19).-С.78-80.
6. Галузева програма розвитку молочного скотарства України до 2015 року // Кабінет міністрів України .- Київ, 2009.- 22 с.
7. Бобков О.М. Вплив мікро елементної корекції раціону глибоко-тільних корів на статеву функцію / О.М. Бобков // вісник сумського національного аграрного університету. - 2004.- В.2(11).-С.10-12.